

PRAMEN

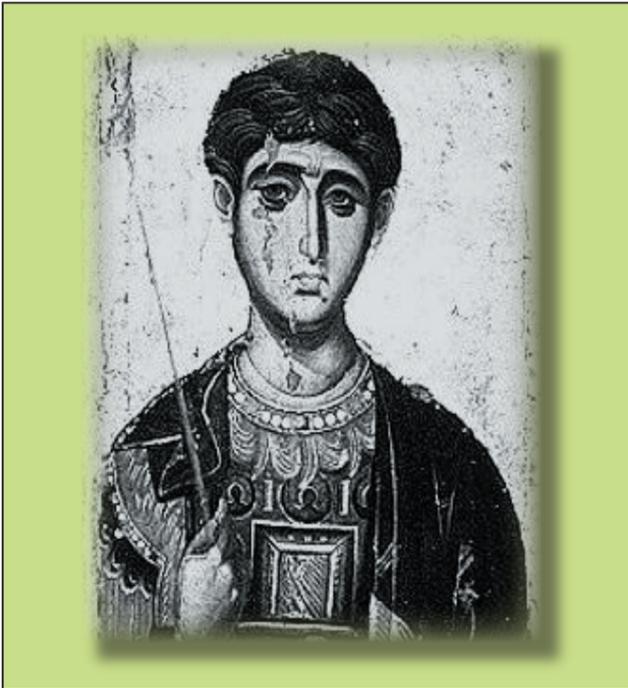
MESAČNÍK MICHALOVSKÉJ PRAVOSLÁVNEJ EPARCHIE

OKTÓBER 2008

ČÍSLO 10

ROČNÍK 6

CENA 8 Sk

Svätý veľkomočeník Dimitrij Solunský, divotvorca a darca myra

Dimitrij kresťanov nielen neprenasleduje, ale naopak, svojim príkladom získava nových sympatizantov, rozhneval sa a dal ho uväzniť v starých kúpeľoch, kde bol prokonzul Dimitrij v skorých ranných hodinách 26. októbra 307 za svoju vieru prebodnutý kópiami.

Pamiatka stotočného mladého muža, ktorý pre Christa obeťoval svoje postavenie a nakoniec aj svoj vlastný život, však žila medzi solunskými kresťanmi aj naďalej. Dimitrij, ktorý pred smrťou rozdal všetok svoj majetok chudobným, bol vzývaný ako skôrý pomocník všetkých núdzných a trpiacich a takisto ako mocný ochranca svojho rodného mesta, ktoré na jeho príhovor bolo niekoľkokrát zachránené od nepriateľského zničenia. Medzi nimi boli aj Slovania, ktorých srdcia si paradoxne Dimitrij získal, pravdepodobne vďaka spojeniu jeho úcty s cyrilometodejskou misiou. Pravoslávni Rusi ho prosia o ochranu vojakov v boji; jeho meno nosil aj svätý veľkoknieža Dimitrij Donský, hrdinský víťaz nad Tatármi. Práve na pamiatku hrdinov padlých v boji s Tatármi 8. septembra 1380, ustanovil ctihodný Sergej Radonežský tzv. Dimitrijevsú sobotu, ktorá pripadá vždy na sobotu pred sviatkom veľkomočeníka, kedy sa pravoslávni Rusi (a tiež veriaci na Slovensku) modlia za svojich zosnulých.

Vráťme sa však do gréckeho Solúna. Nad miestom jeho mučeníckej smrti bola v 5. stor. postavená bazilika, ktorá bola v 7. stor. značne zväčšená. V nej boli uložené svätcové ostatky, z ktorých od 7. stor. vytekalo vonné myro (zvláštna aromatická látka, považovaná za znak svätosti), ktorú pútnici roznášali v obyčajných, ale aj v honosne zdobených ampulkách, po celom vtedajšom kresťanskom svete. Osudy samotnej baziliky svätého Dimitrija boli takisto pohnuté. V r. 1430, ešte pred dobytím Solúna Turkami, boli odiaľ prenesené svätcové ostatky do Taliaska, odkiaľ sa ich podarilo s vynaložením veľkého úsilia získať až v 80-tych rokoch 20. stor. blaženej pamäti solunskému metropolitovi Pantelejmonovi II.. Samotná bazilika slúžila do r. 1912 (!), teda do oslobodenia Macedónie od nadvlády Osmanskej ríše ako mešita; v r. 1917 bola takmer úplne zničená veľkým požiarom. Až v r. 1949 sa ju podarilo obnoviť a bola znovuposvätená. V r. 1988 bola zapísaná do zoznamu svetového kultúrneho dedičstva UNESCO. V 30-tych a 40-tych rokoch bol pod bazilikou urobený archeologický prieskum, ktorý odkryl okrem iného aj staré rímske kúpele, kde bol mučený zavraždený, a tiež pozostatky rannokresťanského pútnického komplexu.

Prečo taká exkurzia do dejín baziliky? Mnohí pravoslávni kresťania zo Slovenska v posledných rokoch trávajú svoju dovolenku práve v severnom Grécku a často prechádzajú Solúnom; niektorí sa možno dostanú aj do baziliky svätého Dimitrija, ale bohužiaľ, často ani nevedia, ako hlboko je toto miesto spojené s koreňmi ich vlastnej kresťanskej viery. Veď tu sa modlili a čerpali duchovnú silu svätí Cyril a Metod, tu pri ostatkoch sv. Dimitrija, uložených v striebornej schránke na boku baziliky, kde dodnes bije duchovné srdce mesta. Sväté myro už z mučeníkových ostatkov nevyteká; namiesto neho solunský metropolita požehnáva pri každoročných slávnostiach na počesť mučeníka, ktorých sa zúčastňujú špičky gréckeho politického a kultúrneho života, zmes vonných olejov, ktorá je rozdávaná veriacim k posilneniu duše i tela. Svätý Dimitrij, ktorý prebýva pred trónom Božieho Baránka a vždy sa prihovára za tých, ktorí sa s vierou a nádejou utiekali k jeho ostatkom. K hrobu svätého Dimitrija prichádzajú hlavne mladí ľudia, ktorí ho považujú za svojho zvláštneho ochranca. O tom môžeme svedčiť osobne, keďže som v bazilike svätého Dimitrija počas svojho pobytu v Solúne pravidelne slúžil predovšetkým nočné piatkové pútnické bohoslužby v priestoroch starokresťanského chrámového komplexu pod bazilikou a mal som možnosť hovoriť s mnohými, ktorí pri hrobe svätého veľkomočeníka opäť našli stratenú duchovnú rovnováhu, telesné zdravie a pomoc v životných problémoch.

Postava svätého Dimitrija je veľmi konkrétnym spôsobom spätá aj so Slovenskom. V jeseni r. 2007 po našich farnostiach putovala časť svätcových ostatkov a ďalšia časť bola zverená do opateru mojej nehodnosti, pre umocnenie viery pravoslávnych kresťanov Michalovskej eparchie.

Bol by som veľmi rád, keby sme sa i v našej Michalovskej eparchii opäť vrátili k sviatku nášho brata v Christovi, sviatku svätého veľkomočeníka Dimitrija, vážnosť, ktorá mu právom patrí. Ako veľkňaz našej miestnej cirkvi si prajem a duchovných otcov týmto žiadam, aby sa naďalej v deň jeho výročnej pamiatky (t. j. 26. októbra) vo všetkých farských chrámoch našej eparchie konala svätá liturgia, pri ktorej posilnení eucharistickým pokrmom môžeme všetci ďakovať Bohu, Ktorý oslavuje Svoje meno vo Svojich svätých, za život, vieru, svedectvo a skorý príhovor tohto veľkého Božieho muža.

Juraj, biskup michalovský

Pokrov Presvätej Bohorodičky

Sviatok Pokrov Presvätej Bohorodičky patrí k najuctievanejším sviatkom ako na Rusi, tak aj u nás, o čom svedčí i množstvo chrámov, ktoré sú tomuto sviatku zasvätené.

V dnešnej dobe si mnohí ľudia nie veľmi dobre vysvetľujú samotný význam termínu „pokrov“, čo môže byť zapríčinené i tým, že ani samotná história sviatku nie je ešte v plnosti preskúmaná. Obráťme sa k samotnej historickej udalosti, ktorá je základom pre ďalšie rozvíjanie historického pohľadu na tento sviatok.

V 10. stor. sa Byzantská ríša, utláčaná svojimi energickými východnými susedmi, ocitla opäť na hranici zániku. Konštantínopol bol znovu obsadený „barbarmi“ (medzi nimi sa nachádzali aj pohania – Rusi) a grécke vojsko sa nestihlo vrátiť z ďalekej výpravy. Preto nezostávalo ľuďom, ktorí prebývali v Konštantínopole, nič iné, len nádejať sa na nebeskú pomoc.

Vo Vlacherskom chráme, kde sa chránila drahocenná relikvia – ríza (rúcho) Presvätej Bohorodičky a časť Jej opasku, sa konalo nepretržité bohosluženie. Raz v noci tam stáli aj Andrej jurodivý (blázon pre Christa) a jeho duchovný žiak Epifánij, ktorým bolo zjavené zázračné videnie. Zjavila sa im, pre druhých neviditeľná, „veľkolepá Žena, idúca od kráľovských dverí s majestátnym sprievodom, z ktorého Ju čestný Predchodca Christov Ján Krstiteľ a apoštol Ján Bohoslov pridržovali svojimi rukami... Pokľakla a dlho sa modlila, slzy Jej pritom zalievali prečistú tvár... Po ukončení modlitby sňala zo Seba žiariacu pokrývku (maphorion), svoju žiaru podobnú blesku, ktorú nosila na Svojej prečistej hlave a slávnostne držiaca ju Svojimi prečistými rukami, rozprestrela ju nad všetkým stojacim ľudom. Títo divotvorní muži, Andrej a Epifánij, dlhú dobu pozerali na tú pokrývku rozprestretú nad ľudom a slávu Božiu; dokiaľ tam bola Presvätá Bohorodička, bola viditeľná aj tá pokrývka. No po Jej odchode sa stala aj tá pokrývka neviditeľnou. Avšak blahodať pre prítomných tam zanechala aj napriek tomu, že pokrývku vzala so sebou“.

Bolo to znakom nádeje a spásy. A skutočne, obávaní barbari vyľakaní neobjasniteľnými nebeskými znameniami ukončili zakrátko obliehanie a v strachu zutekali. Táto udalosť sa datuje približne do r. 930 (niektorí udávajú r. 910, 911).

Na Rusi sa tento historický konkrétny zmysel „pokrovu – záštity“ oproti obyvateľom Konštantínopolu neporovnateľne rozšíril

a začal byť vnímaný ako „Pokrov (Záštitu) Matky Božej nad Ruskou zemou“ – miestom zvláštneho uctievanie Nebeskej Kráľovny.

Samotný sviatok Pokrovu (Záštitu) sa na Ruskej zemi objavil pravdepodobne v 12. stor.. V tejto súvislosti sa považuje za prvý chrám zasvätený Pokrovu skvost staroruskej architektúry – slávny chrám Pokrovu na rieke Nerľa.

Vo všeobecnosti, kalendárna história sviatku nie je ani do týchto čias dostatočne preskúmaná, hoci existuje ohľadom toho nemálo prác. Tým nie menej je jasné, že tradičný (a pyšný!) názor na to, že je to „čisto ruský sviatok“, založený sv. Andrejom Bogolubským a neznámym Grékom a druhým kresťanom – je mylný.

Stačí spomenúť okolnosti vzniku prvého – a cirkevným ústavom povoleného – akafistu „Vzbrannoju Vojevode...“. Tento skvost cirkevnej poézie je niekedy pripisovaný aj sv. Romanovi Sladkopevcovi, ktorý žil ešte v 6. stor. preto je zobrazovaný aj na niektorých ikonách Pokrovu. Vedci poukazujú na uctievanie maphoriona v byzantskej tradícii, to jest pokrývky hlavy Presvätej Panny a predpokladajú, že dokonca samotný dátum sviatkovania Pokrovu bol spätý s dňom pamiatky sv. Romana Sladkopevca, ospevujúceho Matku Božiu. Veď aj bohoslužba na Pokrov je podobná ako bohoslužba na sviatok Položenia rúcha Bohorodičky vo Vlacherskom chráme (2./15. júl) a taktiež podobná i s textom akafistu Matke Božej.

Gréci i západní kresťania taktiež oslavujú Bohorodičku ako svoju Zástankyňu a Ochrankyňu (bolo by podivné v tomto pochybovať) nezávisle od ojedinelej a miestnej konštantínopolskej udalosti v 10. stor.. Spoločným zmyslom sviatku pre všetky kresťanské národy je milosrdná ochrana Matky Božej nad ľuďmi, mestami, krajinami – vyjadrená u nás v symbole Pokrovu, u Grékov – v symbole Skepe (Záštitu, Pokrývka).

Napriek tomu všetkému oslavujeme sviatok Pokrov Presvätej Bohorodičky, pripomínajúc si Jej slávne zjavenie vo Vlacherskom chráme, ktoré videli sv. Andrej a Epifánij. Oslavujeme ho, vzdávajúc vďaka našej Ochrankyni za Jej veľké milosrdenstvo, zjavené kresťanskému pokoleniu a prosiac Ju, aby nás Ona aj teraz i vždycky láskavo pokrývala svojim svätým pokrovom.

Mgr. Peter Bzik

**Bohorodice, virnych oborono,
uprovajuschich na Tebe, Korono!
Spasi nas ot bid, Mati
preblahaja,
Divo svjataja.**

*(slová piesne z Pisennika z roku 1798
z Uhorského Žipova)*

AKTUALITY Z PRAVOSLÁVNEHO SVETA

Delegácia Ruskej Pravoslávnej Cirkvi v zahraničí navštívila našu miestnu cirkev

V polovici septembra našu miestnu cirkev navštívila delegácia Ruskej Pravoslávnej Cirkvi na čele s Preosvieteným vladikom Petrom, biskupom klivlenským a stredoaamerickým a Preosvieteným Meletijom, vikárnym biskupom černovickej a bukovinskej eparchie.

Predstavitelia zahraničnej delegácie sa 13. septembra zúčastnili oficiálneho stretnutia s Vysokopreosvieteným vladikom Jánom, arcibiskupom prešovským a Slovenska, Preosvieteným vladikom Tichonom, vikárom prešovskej eparchie a zástupcami našej miestnej cirkvi. Predstavitelia oboch miestnych cirkví hovorili o možnosti obnovenia monastierskeho života v niekdajšom Ladomirskom monastieri ako aj o ďalších otázkach týkajúcich sa vzájomnej spolupráce.

Zahraniční hostia sa zúčastnili aj odpustových slávností v česť S'fatia hlavy sv. Jána Krstiteľa v Ladomirovej. Slávnosti začali malým posvätením vody a Vsenočným bdením. V samotný deň sviatku bola za veľkej účasti veriacich slúžená Archierejská sv. liturgia.

Vladyka Peter vyjadril poďakovanie a radosť, že slúžením sv. liturgie práve tu, v Ladomirovej, tak delegácia Ruskej Pravoslávnej Cirkvi v zahraničí vyplnila poslednú vôľu blahej pamäti zosnulého Blaženejšieho metropolitu Lavra – rodáka z Ladomirovej.

Ako pamiatku na metropolitu Lavra, ktorého životná cesta začínala práve v ladomirskom chráme a monastieri, a tiež pamiatku spoločne slúženej sv. liturgie, odovzdal vladyka Peter vladykovi Jánovi biely klobúk metropolitu Lavra, ktorý bude exponátom budúceho múzea zasväteného Ladomirskému monastieru.

Vladyka Ilarion pripomína protestantom existenciu pekla

„Problém súčasných protestantských teológov odmietajúcich reálnosť pekla, - vyhlásil predstaviteľ Ruskej pravoslávnej cirkvi vladyka Ilarion (Alfejev), biskup viedenský a Rakúska, - sa zakladá na ich neznalosti dedičstva otcov východnej cirkvi. Liberálni protestanti dnes polemizujú so stredovekými predstavami o pekle a diabli, ale nenamáňajú sa zoznámiť so svätotočcovskou tradíciou, aby sa pokúsili pochopiť, ako Otcovia cháпали posmrtnú odplatu“, uviedol vladyka Ilarion. Skomentoval tým úmysel hierarchie dánskej luteránskej cirkvi vyhlásiť peklo za „metaforu“ a raj za skutočnú realitu.

Vladyka Ilarion vystríha pred podobnými snahami súčasnej liberalizácie kresťanského dogmatického i morálneho učenia, ktorá mnohokrát vychádza z protestantského prostredia. „Chceli by z kresťanstva vyhodili všetko, čo ho robí „neprijemným a nepohodlným“, očistí ho od dedičstva „temného stredoveku“. A pri tom sa vytvára akási „odľahčená verzia“ kresťanstva, v ktorom nie je nič o pekle a diabli“.

„Východnej kresťanskej tradícii bola od počiatku cudzia myšlienka, že peklo je miesto, ktoré Boh pripravil pre poptanie hriešnikov. Peklo nie je stvorené Bohom, ale slobodnou vôľou človeka. A existuje nie preto, že to Boh chce, ale preto, že ľudia udržiavajú jeho existenciu. Peklo človek tvorí tu na zemi, a potom ďalej pokračuje v záhrobnom živote“, povedal známy pravoslávny teológ, vladyka Ilarion.

Metropolita Ameriky a Kanady Herman požiadal o uvoľnenie z katedry

Posvätná synoda Pravoslávnej cirkvi v Amerike prijala list Blaženejšieho Hermana, metropolitu celej Ameriky a Kanady, v ktorom žiadal o uvoľnenie z katedry metropolitu Ameriky a Kanady a o „odchod na odpočinok“, kvôli „najlepším záujmom Pravoslávnej cirkvi v Amerike a osobnému zdravotnému stavu“. Posvätná synoda Pravoslávnej cirkvi v Amerike prijala a schválila žiadosť metropolitu Hermana na odpočinok. Zároveň vyjadrila Jeho Blaženosti Hermanovi poďakovanie za jeho arcipastiersku službu predstaviteľa Pravoslávnej cirkvi v Amerike a Kanade a určila metropolitovi Hermanovi titul „bývalý arcibiskup washingtonský a newyorský, metropolita celej Ameriky a Kanady“.

Posvätná synoda určila za zástupcu katedry metropolitu Pravoslávnej cirkvi v Amerike a Kanade Jeho Vysokopreosvietenosť arcibiskupa Dimitrija, arcibiskupa dallaského a južných štátov.

zdroj: www.patriarchia.ru, cerkiew.pl

Posviacka nového pravoslávneho chrámu zasväteného Povýšeniu čestného a životodarného sv. Kríža vo Veľkých Kapušanoch

Dňa 14. októbra 2001 vo Veľkých Kapušanoch bol vo všetkej skromnosti posvätený základný kameň nového pravoslávneho chrámu, ktorú vtedy z poverenia Preosvieteného Jána, biskupa michalovského, vykonal riaditeľ biskupského úradu v Michalovciach prot. Mgr. Ladislav Fedor spolu s 18 duchovnými.

V tom čase sme všetci dúfali a verili, že s pomocou Božou, priane a túžby pravoslávnych veriacich a ich duchovného Mgr. Šimona Czapa, sa stanú skutočnosťou a stalo sa tak, o čom sme priniesli skromnú správu o tejto posviacke v našom časopise Odkaz sv. Cyrila a Metoda.

Priane a túžba sa stala skutočnosťou v nedeľu, 14. septembra 2008, v deň chrámového sviatku tohto nového Domu Božieho – v deň Povýšenia Čestného a Životodarného sv. Kríža, keď bol tento novopostavený pravoslávny chrám posvätený. Nový pravoslávny chrám vo Veľkých Kapušanoch posvätil Preosvietený Juraj, biskup michalovský, za prítomnosti 21 duchovných, bohoslovcov a veriacich. Účasť na posviacke prijali aj duchovní iných cirkví, a to rímskokatolíckej Lorenzo Pastor, gréckokatolíckej Miklos Dyrkovič a farár reformovanej cirkvi Arpád Pandy. Evanjelium sa čítalo cirkevnoslovensky a maďarsky. V kázni biskup Juraj hovoril o tom, čo znamená pre veriaceho a pre farnosť chrám – Dom Boží, kde sa slúžia bohoslužby, sv. liturgia, kde sa udeľujú sviatosti, zvlášť sv. Eucharistia, ale treba budovať, stavať a starať sa aj o svoje duchovné chrámy, lebo všetci sme chrámom Svätého Ducha. Počasie nám tiež dožičilo prežiť vo Veľkých Kapušanoch pekný sviatočný deň posvätenia nového pravoslávneho chrámu. Bola tu možnosť vidieť a stretnúť sa s našimi skalnými pravoslávnyimi veriacimi z celej Michalovskej eparchie. Spieval zbor z Košíc. Pri tejto príležitosti bol miestny duchovný Šimon Czap povýšený za výstavbu chrámu biskupom Jurajom na protojereja.

Na záver sa podakoval miestny duchovný prot. Šimon Czap biskupovi Jurajovi, všetkým duchovným, veriacim, dobrodincom, sponzorom a všetkým tým, ktorí sa zúčastnili posviacky chrámu. Na mnohaja i blahaja líta! Nech vám veriaci Veľkých Kapušian a okolia tento chrám slúži na radosť, šťastie, duchovné uspokojenie, aby ste skrze neho dosiahli večný život.

* * * * *

Veľké Kapušany sú mestom v okrese Michalovce. Patria do Užskej župy a ležia medzi riekami Úh a Latorica. Písomne sú doložené od r. 1211. V r. 1417 dostali mestské výsady a vyvíjali sa ako zemepanské mesto panstva Humenné. Názov Veľké Kapušany je odvodený z maďarského slova kapu - brána, vráta., a to preto, lebo tu, južne od Veľkých Kapušian, bol brod cez rieku Latorica a mýtica, ktorá sa nachádzala pri ľavom brehu Latorice v okolí mestečka Leles.

Samotná obec Kapušany vznikla v 11. -12. stor. ako strážna dedina. Musela existovať ďaleko skôr, ako je písomná zmienka, lebo tade viedla krajinská cesta ešte pred 11. storočím. Keď sa pozeráme do histórie Veľkých Kapušian a okolia, zistíme, že reformácia tu zabrala mnohé pravoslávne, ale aj rímskokatolícke farnosti. Mnohí veriaci sa už naspäť nevrátili a neprinútili ich ani rehoľa jezuitov. Reformácia silne zasiahla a poznačila Veľké Kapušany aj s okolím. Ani rekatolizácia ich nedokázala znovu priviesť z reformácie a nepomohlo ani to, že Veľké Kapušany boli majetkom Leleského premonštratského opátstva.

Veľké Kapušany boli kráľovským mestom, bývali tu aj zhromaždenia šľachticov. V 15. stor. tu bolo 230 obývaných meštianskych domov. Aj dnes má obec štatút mesta. Obyvatelia tejto oblasti sa zaoberali poľnohospodárstvom, ale aj toto mesto bolo postihnuté nezamestnanosťou a vysťahovalectvom. Po oslobodení bolo do r. 1960 mestečko sídlom okresu. V r. 1828 tu bolo 56 domov a 312 obyvateľov. V r. 1970 malo 5047 obyvateľov. V r. 1991 bolo tu 9430 obyvateľov a v r. 2001 mali 9760 obyvateľov z toho 115 pravoslávnych veriacich. Koncom minulého storočia tu prišli repatrianti z Ukrajinskej republiky a tí posilnili miestnu pravoslávnu cirkevnú obec. Pravoslávna cirkev je tu na piatom mieste v počte veriacich. Je tu vybudovaná prekládka pre tovar z Ukrajiny, nemocnica a poliklinika, gymnázium s vyučovacím

jazykom slovenským a maďarským a maďarská SPTS.

Dnes sú k Veľkým Kapušanom pričlenené Malé Kapušany, Čepeľ a Veškovce. Malé Kapušany boli len dedinou. Sú doložené v r. 1424 a patrili premonštratskému klášturu v Lelese. Je tu reformovaný kostol z r. 1787 a rímskokatolícky kostol z r. 1807. Aj uniaty, gréckokatolíci, si tu vo Veľkých Kapušanoch budujú chrám. Čepeľ, maďarská dedina, v ktorej Fényeš (I. časť s. 212) v r. 1851 uvádza 58 katolíkov, 19 gréckokatolíkov, 238 reformovaných (kalvínov) a 43 židov. Veškovce 83 katolíkov, 356 reformovaných a 38 židov. (VI. časť Fényeš s. 295).

V r. 1825 boli Veľké a Malé Kapušany filiálkami farnosti Maťovce. Spolu mali 52 veriacich východného obradu. Čepeľ mal 26 a Veškovce 8 veriacich. Jazyk tu bol rusinsky a maďarský. (Schematismus Munkacsensis, Budae 1825, s. 148 - 149) Aj z tohto mestečka pravoslávnu farnosť vyhnali do Maťoviec. Aj tu pravoslávni nemali svojich feudálov a ak, tak len ojedinele. Ak sa pozeráme do dejín a do schematismov, zisťujeme, že všade tam, kde bol feudál katolíck, postavil aj svoj kostol, alebo zbral od iných., kde bol protestant, postavil zase kostol pre seba a reformáciu., alebo zbral chrám od pravoslávnych, či dokonca od katolíkov. Feudál mohol robiť to, čo sám chcel.

Všetko svedčí o tom, že tu bola brána, kade viedla krajinská cesta. Bola tu aj krajinská križovatka ciest. Boli tu strážcovia a vzniklo tu aj sídlisko strážcov. Mnohé slovenské chotárne názvy svedčia o prítomnosti východných kresťanov a pravoslávna.

V neďalekom Lelese, v krypte pod kláštorným chrámom, sa nachádzajú hroby, kde sú nápisy na hrobách písané cyrilským písmom a cyriliku užívali a užívajú len pravoslávni východní kresťania, slovania, mnísi, pustovníci, duchovní a veriaci.

Všetko to svedčí o tom, že v Lelese bol pravoslávny monastier, chrám je tu zasvätený sviatku Povýšenia Čestného a Životodarného sv. Kríža, čo hovorí, že je to patronium Pravoslávnej cirkvi. V blízkosti je mestečko Užhorod, ktoré má dnes 132-tisíc obyvateľov, z toho je asi 80-tisíc pravoslávnych veriacich. Je tu 10 pravoslávnych chrámov, a uniatov je tu 2,5% a rímskokatolíkov 1,5%. Tu bola kedysi údajne založená unia, a dnes je jasne vidno, že unia mala živnú pôdu len za feudalizmu, maďarizácie, od ktorých bola podporovaná, a nie dnes.

Šéf politickej správy Blaha písal o pravoslávnom hnutí v polovici r. 1923 prezidiu ministerstva vnútra v Prahe: „V obvode župy užhorodskej pravoslávneho obyvateľstva niet“. (Marek, P.: Pravoslavi v Československu v letech 1918 - 1942, Brno 2004, s. 365) To isté sa týkalo aj uniatov – gréckokatolíkov, tak isto sa mnohí o nich vyjadrovali, že o pár rokov ich tu už nebude, vid' (Vladimír Rus de juxta Hornad: Dejiny gréckokatolíkov Podkarpatska (9. - 18. storočie), Košice 2004 s. 786-787, 767). Skutočnosť však bola taká, že v 30 - tých rokoch minulého storočia tu v Užhorode nebol ani pravoslávny chrám a iba 16 pravoslávnych veriacich. Cieľom bolo za niekoľko storočí vykynožiť tu nielen protestantov, ale aj pravoslávnych veriacich, zaviesť uniu a potom ich latinizovať. Ale to sa nestalo ani po 360 rokoch, treba sa len pozrieť na počet dnes, koľko je tu pravoslávnych a koľko uniatov. Pozrime sa do knihy Basorab, M., Narba, V.: Užhorod 1997, vydané v Prešove, je tam fotografia zo svätienia Paschy v Užhorode, na ktorej vidno rozložené Paschy po uliciach a na ktorej dobre vidieť, aké je tam silné pravoslávie. Napriek tomu, že tu bola Pravoslávna cirkev utláčaná a ničaná, aj tak sa neuveriteľne rozrástla.

V r. 2001 sa tu k Pravoslávnej cirkvi prihlásilo o 26 veriacich menej ako v r. 1991. Možno to bolo aj preto, že pravoslávni veriaci tu nemali chrám. Ale teraz, keď si pravoslávni veriaci vo Veľkých Kapušanoch postavili nový chrám, veríme a dúfame, že mnohí pravoslávni, ktorí sem patria, si nájdu svoju cestičku a svoje miestečko v tomto chráme, aby oslavovali Všemohúceho Boha vo sv. Trojici a Matku Božiu, Bohorodičku, vo východnom cyrilometodejskom obrade a cirkevnoslovenským jazykom. Pravoslávna cirkev však vychádza v ústrety aj veriacim maďarskej národnosti. Umožňuje im oslavovať Boha v ich materinskom maďarskom jazyku.

Pravoslávny farský úrad vo Veľkých Kapušanoch je dnes v časti Veškovce a správcom farnosti je Mgr. Šimon Czap.

Prot. ThDr. Štefan Horkaj

Zahraničná návšteva v Michalovciach

V utorok, 16. septembra 2008, navštívila vладыku Juraja v priestoroch Úradu Michalovskej pravoslávnej eparchie v Michalovciach delegácia Ruskej Pravoslávnej cirkvi v Zahraničí, ktorá je v jurisdikcii Moskovského patriarchátu, v zastúpení Jeho Preosvietenosti Petra, biskupa klivlenského a klerikov Ruskej zahraničnej cirkvi, medzi ktorými bol aj rodák z Choňkoviec - jerej Ľubomír Kupec.

Po srdečnom rozhovore obidvoch hierarchov o možnostiach vzájomnej spolupráce, daroval vладыka Peter vладыkovi Jurajovi pre katedrálly chrám v Michalovciach ctihodné ostatky sv. arcibiskupa Jána, šanghajského a sanfranciského divotvorcu. Vладыka Juraj biskupovi Petrovi a jeho sprievodu okrem iného daroval akafisty svätým našej miestnej cirkvi a spomienkové predmety. Vладыka Peter v doprovode michalovského eparchiálneho biskupa navštívil katedrálly chrám sv. Cyrila a Metoda, kde sa poklonil klokočovskej ikone Božej Matky.

zdroj: mpe.orthodox.sk

Tajomstvo jesene

Všetko má svoj čas a každé počínanie pod nebom má svoju chvíľu, - hovorí kniha Kazateľ'a, - je čas sadit' i čas trhat' zasa-dené (Kaz 3, 1*).

Prišiel čas, kedy sa nám pred zrakom stráca všetka tá, Hospodinom stvorená krása prírody, stromov, kvetov, o ktorej aj Sám Hospodin Isus Christos hovorí, že Šalamún vo všetkej svojej sláve nebol zaodetý ako jediný z nich (Mt 6, 29). Ale je tiež čas, kedy hospodár vychádza do poľa, aby zozbieral plody práce svojich rúk... „**Pozrite na polia, - hovorí Hospodin, - že sú pripravené k žatve“ (Jn 4, 35).**

Na nejednom mieste Spasiteľ vysvetľuje pravdy života na príklade života v prírode, ktorej vtedajší človek veľmi dobre rozumel.

Tak ako príroda, tak aj život človeka má svoje obdobia. Každý z nás prechádza jarou života, slnečnými dňami detstva a mladosti., kedy je všetko také ľahké, radostné., kedy je tak ľahko veriť... Neskôr prichádza leto - čas rozkvetu života. Čas, ktorý prichádza so všetkými svojimi radostami aj starosťami. Človek nachádza svoje miesto v spoločnosti, zakladá si rodinné „hniezdo“, ... ale spoznáva už aj trápenie, neistotu, žiaľ. Leto života miňa tak rýchlo, ako to každoročné, ktoré sa nám zdá, že preletelo ani nevieme kedy. A zrazu človek zbadá, že stojí na prahu jesene svojho života...

O čom nám vlastne hovorí jeseň? Jeseň v prírode je časom dozrievania plodov, zberu úrody, čas hotovania zásob na zimu. Naisto zohreje pri srdci človeka, keď domov donesie sladké plody zo svojich poľí, sadov a viníc ako odmenu za celoročnú námahu a lopotu., a vtedy ho nevystrašia ani studené zimné dni.

Náš kresťanský život má byť takisto prípravou na jeseň života - jeseň, ktorá bude tým obdobím zberania sladkých duchovných plodov. Preto musíme vo svojom srdci, najlepšie hneď z jari, zaslať semeno Evanjelia, viery, nádeje a lásky, vytrvale vytrhávať

zo svojho života plevy hriechu, burinu vášni a vzájomnej nenávisťi. Aby to krehké semienko viery vyrástlo v silný strom a pri-nieslo bohaté plody, je potrebné zohrievať ho plameňom modlitby a ochraňovať mocným pláštom lásky k Bohu a našim blíznym. Keď sa takto pripravíme, vtedy jeseň pre nás nebude smutným obdobím, kedy sa tráti všetko krásne, kedy prichádzajú už len šeré, chladné a zaplakané dni, ale bude radosným časom zberania plodov života.

Hospodin Isus Christos hovorí o jeseni, ako o čase žatvy. Ako sa teší hospodár, keď zo svojho poľa do sýpky zvezie krásne, veľké a plné pšeničné klasy, ktoré sa premenia na voňavý chlieb. Kresťan má byť tým živým klasom na nive Christovej, aby vo svojom čase, na radosť Nebeského Hospodára, mohol prijať miesto v nebeskej sýpke - vo večných príbytkoch Nebeského Kráľovstva.

„**Všetko má svoj čas, - hovorí Kazateľ'.**“

A život kresťana je časom prípravy na tú jeseň - na tú žatvu, o ktorej hovorí Hospodin Isus Christos. Tak, ako klas musí k žatve dozrieť, tak aj my musíme duchovne zrieť pre Christovu žatvu. Každému z nás Hospodin daruje pozemský život, aby sme sa mohli pripraviť až príde čas žatvy na vstup do Nebeského Kráľovstva - Kráľovstva svetla. A tá príprava, ako hovorí sv. apoštol Pavol, spočíva práve v tom, že zo svojho života odstránime všetko to, čo nie je svetlo, čo na-

opak je temné. Chrániač dvere svojho srdca, očisťujúc ho milosťou pokánia a tak premeňujúc svoju nesmrteľnú dušu pre život večný, robiač ju dôstojnou večného Kráľovstva svetla.

A vtedy sa aj nad nami vyplní slovo, ktoré Hospodin riekné anjelom: „**zhromaždíte mi pšenicu do mojej sýpky“ (Mt 13, 30).**

jerej Dušan N. Tomko

Život nášho svätého otca Parthénia Pankostasa z Patmosu, hieromnícha a mučeníka

Svätý Parthénios, narodený v druhej polovici 16. storočia, pochádzal z urodzenej rodiny Pankostasovcov, z ktorej vzišli traja alexandrijskí patriarchovia, ktorá žila na ostrove Patmos, posvätenom prítomnosťou svätého apoštola Jána Teológa.

Pramene uvádzajú, že sa pôvodne volal Panajotis a bol kapitánom obchodnej lode. Počúval však Boží hlas, ktorý ho volal k mníšskemu životu a vstúpil do staroslávneho Monastiera svätého Jána Teológa na svojom rodnom ostrove.

Pri mníšskom postrihu dostal meno Parthénios. Bratia si ho neskôr zvolili za igumena monastiera.

Otec Parthénios cítil, že Spasiteľov príkaz o láske k blížnemu by mal mať v živote každého kresťanského spoločenstva svoje vyjadrenie v praktickej pomoci tým, ktorí ju potrebujú. Rozhodol sa vybudovať na pozemkoch patriaciach rodine Pankostasovcov pri chráme Stretnutia Pána so Simeonom ženský monastier, kde by zároveň mohli nájsť útočisko chudobné vdovy a opustené siroty. Stavba monastiera zasväteného Matke Božej - Životodárnemu Prameňu, ktorý v sebe spojoval filantropické (dobročinné) zariadenie a sesterské spoločenstvo mníšok, začala v r. 1607, ako o tom svedčia zachované pamätne nápisy. V r. 1615 monastier vzal pod svoju zvláštnu duchovnú ochranu konštantínopolský patriarcha Timotej II.

Monastier založený igumenom Parthéniom však vzbudil nevôľu u vtedajších vládcov ostrova, moslimských osmanských Turkov, ktorí pozerali s podozrením a nechutou na každý počin, ktorý duchovne zjednocoval kresťanské spoločenstvo a svedčil o jeho vnútornej sile. Bolo rozhodnuté, že igumen bude za svoje aktivity na poli praktickej lásky k blížnemu a duchovného života potrestaný. Ako zámienu k rozpútaniu prenasledovania postačila skutočnosť, že monastier bol pre väčšiu bezpečnosť jeho obyvateľiek ohradený stenou ukončenou cimburím a tak pripomínal malú pevnosť. Otec

Parthénios bol zatknutý a veľmi kruto mučený. Neskôr mu oholili bradu a ostrihali vlasy, čo bolo potupným trestom pre každého duchovného, ktorý sa nielen svojim životom, ale aj vzhľadom, snažil podobať Isusovi Christovi, ako ho poznáme z ikon. Ako bolo vo vtedajšej dobe pravidlom, zúboženému a zmučenému igumenovi otcovi Parthéniovi Turci určite ponúkali možnosť zachrániť si život tým, že sa zriekne Christa a prijme islam. Keď však zistili, že mučeník sa viery v Spasiteľa nevzdá, brutálne ho dorazili poliatím vriacim olejom a nasadením rozpáleného hrnca na hlavu. Svätiec dokončil svoj životný beh ovenčený mučeníckou korunou 17. júna 1629 a bol pochovaný v predsieni monastierskeho chrámu. Nad jeho hrobom sa dodnes nachádza jeho obraz v sláve mučeníctva pre Christa, s oholenou bradou a s rozžeravenou nádobou na hlavu.

Podľa slov Spasiteľa „nikto nemá väčšiu lásku než ten, kto položí svoj život za svojich priateľov“ (Jn 15, 12-13). Otec Parthénios zomrel pre svoje presvedčenie, že o pomoci druhému človeku, v ktorom je skrytý samotný Christos, sa nedá iba hovoriť, ale že je nutné i konať. V očiach sveta prehral, ale získal večný život pred Božou tvárou, ako o tom svedčia nielen jeho krásne voňajúce

sväté ostatky, ale aj skutočnosť, že Boh vypočúva jeho prosby za všetkých, kto sa k nemu s dôverou a nádejou prichádza pomodliť do patmosského monastiera Matky Božej - Životodárného Prameňa, kde dodnes žije malé spoločenstvo sestier.

Ostatky svätého kňaza - mučeníka Parthénia Pankostasa z Patmosu sú v našej eparchii uložené v prestoloch a antiminsoch chrámov Povýšenia čestného Pánovho Kríža vo Veľkých Kapušanoch a Narodenia Matky Božej v Hažíne. Jeho pamiatku si pripomíname 17. júna.

vладыka Juraj, biskup michalovský

ZMLUVA VIERY A LÁSKY

Ôsme Božie Prikázanie „Nepokradneš!“

V jednom arabskom meste obchodoval nespravodlivý kupec Izmael. Vždy, keď k nemu niekto prišiel, ubral niekoľko gramov z predávaného tovaru. Takýmto zlo-dejským obchodom prišiel k veľkému majetku. Musel však mnoho vynakladať na doktorov a lieky, keďže jeho deti veľmi choreli. Lenže, čím viac vynakladal na lekárov, tým viac si to vynahrádzoval na zákazníkoch. A tento kolotoč pokračoval dlhý čas.

Až raz, keď bol Izmael vo svojom obchode a veľmi sa trápil nad svojimi ťažko chorými deťmi, zrazu sa otvorilo nebo a on uvidel nezvyčajný obraz - Navôkol obrovských váh stoja anjeli a delia ľuďom zo všetkých Božích požehnaní a do-bier. Prišiel rad aj na rodinu Izmaela. Vtedy Izmael zbadal ako anjeli dávajú zdravie jeho deťom, dávajú menej ako je potrebné a namiesto zdravia kladú na váhy chorobu. Izmael sa rozčeloval a chcel zakričať na anjelov, ale jeden z nich sa obrátil k nemu a hovorí mu: „Prečo sa hneváš? Toto je spravodlivá váha. My vážime tvojim deťom takou váhou, ako ty meriaš tým, ktorých okrádaš“. Izmaela sa veľmi dotkla táto odpoveď, začal sa kajať zo svojich hriechov a od toho času začal nielen správne vážiť, ale aj pridávať všetkým, ktorí k nemu prichádzali, ... a jeho deti vyzdraveli.

Krádež prináša iba nešťastie do života človeka. Ako tomu, kto kradol, tak i tomu, koho okradli. Preto, Premúdry Hospodin Boh, Ktorý nechce, aby sme trpeli a boli nešťastnými, dáva nám, Svojim deťom, cez ústa Svojho proroka Mojžiša, prikázanie - **NEPOKRADNEŠ (2 Mojž. 20, 15).**

Ôsme Božie prikázanie nám zabraňuje siahť na majetok blížneho, či ho akokoľvek poškodovať. Hriechom proti tomuto prikázaniu je **KRADEŽ** - tajné privlastnenie si cudzej veci., **HRABIVOSŤ** - väčšinou spojená s mocou, ktorá siaha po majetku blížneho, neraz aj po majetku vdovy a siroty., **PODVOD** - privlastnenie si cudzej veci, materiálneho, ale aj duchovného majetku klamstvom, obchod zložený na nesprávnej váhe, či predaj nehodnotného tovaru., **SVÄTO-KRADEŽ** - privlastnenie si niečoho, čo je majetkom svätýne, chrámu, čo patrí Bohu., **SIMONIA** (duchovná svätokrádež) - obchod s duchovnými úradmi, kedy sú v cirkvi úrady udeľované nie podľa zásluh, ale pre zisk, či materiálne výhody a to zo strany predávajúceho i kupujúceho., **SPOLOČENSKÝ PARAZITIZMUS** - lenivosť, nesvedomitá práca, ktorá len škodí spoločenstvu, či jednotlivcovi., **ŪŽERNICTVO** - kedy na úkor biedy, nešťastia iného, si človek buduje vlastný blahobyt., **VYKORISŤOVANIE PRÁCOVNÍKOV A UKRACOVANIE ZASLÚŽENEJ MZDY.**

„Iba nevedomí blázni idú kradnúť, a myslia si, že ich nikto nevidí - hovorí sv. Nikolaj Velimirovič. - Náš svet je preplnený množstvom očí, tak ako strom kvetmi v čase kvitnutia. Tie oči, o ktorých vieme, môžeme oklamať. Ale je tu množstvo očí, o ktorých ani len netušíme, že existujú. Sú tu slnko, hviezdy..., ale okrem nich sú tu milióny a milióny mnohookých duchov, ktorí nikdy nezatvárajú oči a hľadia, čo sa deje na každom centimetri zeme. Ani len ruku nevložíš do svojho vrečka, aby pri tom nebolo množstvo svedkov. O to viac, keď ju chceš dať do vrečka cudzieho“.

Ôsme Božie prikázanie, ktoré nám hovorí „Nepokradneš“, nás zároveň vyzýva k **cnosti nezisťnosti, svedomitosti, spravodlivosti a milosrdnosti k iným.** Milosrdnosť a pomoc blížnemu viac než iné cnosti vyplývajú z ôsmeho Božieho prikázania, keďže všetko, čo vlastníme, sme dostali ako Boží dar, preto s nimi musíme nakladať podľa Božej vôle, ktorá nám hovorí byť na pomoci blížnym. Tiež nás Sám Hospodin vyzýva k dokonalosti cez zrieknutie sa väzieb s vecami, majetkami a pokladmi tohto sveta. „**Ak chceš byť dokonalý, - hovorí Spasiteľ, - chod', predaj majetok, rozďaj chudobným a budeš mať poklad v nebi“ (Mt 19, 21).**

Ďakujeme Ti, Hospodine, za toto Tvoje prikázanie, ktoré je tak potrebné pre svet i pre naše šťastie. Rozkáž, ó Hospodine, Tvojmu ohňu, nech spáli naše ruky, ak by sme ich chceli zneužiť ku krádeži. Rozkáž, zmijam zemným, nech obkolesia naše nohy, keby chceli ísť kradnúť. Ale nadovšetko, prosíme Ťa, Všemohúci, očisti naše srdcia od chtivých túžob a dušu našu od nečistých myšlienok. (sv. Nikolaj Velimirovič)

otec Nikodim

CHRÁM V INOVCIACH BOL ZASVÄTENÝ PAMIAŤKE SV. MAXIMA SANDOVIČA

V dňoch 5. až 6. septembra 2008 sa v Pravoslávnej cirkevnej obci v Inovciach konala slávnosť prinesenia svätých ostatkov svätého Maxima Sandoviča – Gorlického do chrámu sv. proroka Eliáša v Inovciach.

Oslavy začali v piatok, 5. 9. 2008, privítaním archijerejov, Jeho Preosvietenosti Pajsija, biskupa piotrowskeho, vikárneho biskupa Łódzko-Poznańskiej eparchie, host'a zo sesterskej Poľskej pravoslávnej cirkvi, ktorý

oficiálne priniesol ostatky sv. Maxima a nášho archijereja, Jeho Preosvietenosti Juraja, biskupa michalovského.

Uvítanie archijerejov so sv. mošćami sa uskutočnilo na začiatku obce a potom sa vydala početná procesia s ostatkami sv. Maxima cez celú obec do chrámu. V chráme sa slúžil akafist k sv. Maximovi Sandovičovi a potom slávnostná večerňa s litijou, ktorú viedol náš host' - vladyka Pajsij.

V sobotu, 6. 9. 2008, sa po privítaní archijerejov konala slávnostná sv. archijerejská liturgia, ktorej sa zúčastnili mnohí kňazi a veriaci michalovskej a prešovskej eparchie.

K veriacim sa prihovoral vladyka Pajsij, ktorý priblížil život sv. Maxima Sandoviča a jeho význam pre všetkých veriacich, a zvlášť pre Rusínov. Pri tejto príležitosti vladyka Juraj zasvätil chrám v Inovciach aj tomuto svätčovi, takže naďalej bude známy ako chrám sv. proroka Eliáša a sv. kňaza – mučeníka, Maxima Sandoviča.

Po sv. liturgii a slávnostnom obede sa konala prehliadka rusínskych piesní a tancov, ktorými sa zavŕšili oslavy pamiatky sv. Maxima Sandoviča - Gorlického.

Dúfame, že v Inovciach vznikne tradícia septembrových rusínskych duchovno-kultúrnych stretnutí.

zdroj: mpe.orthodox.sk

SEPTEMBER V ZEMPLÍNSKEJ ŠIROKEJ

Tohtoročný september obohatil viacerými duchovnými aktivitami život pravoslávnych veriacich v Zemplínskej Širokej.

V nedeľu, 31. augusta 2008, miestny správca farnosti Zemplínska Široká, mitr. prot. Jozef Nadzam, posvätil spolu s veriacimi zrekonštruovaný ikonostas a následne, 7. septembra, aj obnovenú fasádu chrámu Narodenia Presvätej Bohorodičky.

V nedeľu, 21. septembra 2008, do farnosti zavítal Preosvietený vladyka Juraj, biskup michalovský, v doprovoďte prot. Prof. Jána Šafina, PhD., ktorý tu slúžil Archijerejskú sv. liturgiu pri príležitosti chrámového sviatku Narodenia Božej Matky.

Preosvieteného vladyku Juraja privítali podľa starého slovanského zvyku, chlebom a soľou, zástupcovia kurátorského zboru, a neskôr i deti peknu básničkou a kyticou.

Tohtoročná odpustová slávnosť bola pre Pravoslávnu cirkevnu obec v Zemplínskej Širokej výnimočná aj tým, že bola zároveň rozlúčkou s doterajším správcom farnosti, mitr. prot. Jozefom Nadzomom, ktorý po 28-ich rokoch pôsobenia na tejto farnosti a zároveň po 50-ich rokoch v kňazskej službe odchádza na zaslúžený odpočinok.

Po slovách vladyku Juraja, ktorý poďakoval o. Jozefovi za 50 rokov dušpastierskej práce a námahy pre blaho sv. Cirkvi, prišli slová poďakovania s nejednou slzou v oku od veriacich, kurátorov, mládežníkov a zastupiteľstva obce. O. Jozef vo svojom prihovore tiež spomínal na radostné, ale aj tie ťažšie chvíľky a poďakoval všetkým za čas, ktorý prežil spolu s nimi na tejto farnosti.

Týmto dňom bol zároveň Preosvieteným vladykom Jurajom ustanovený nový administrátor Pravoslávnej cirkevnej obce Zemplínska Široká, ktorým sa stal jerej Dušan Tomko.

Po ukončení slávnostnej Archijerejskej sv. liturgie poslúžil vladyka Juraj spolu s duchovnými panychidú pri hrobe michalovského vladyku Cyrila, ktorý je pochovaný práve pri chráme v Zemplínskej Širokej.

jerej Dušan N. Tomko

NOVÝ KŇAZ MICHALOVSKÉJ EPARCHIE

V nedeľu, 7. septembra 2008, v chráme svätého veľkomočenika Juraja v Ruskom Hrabovci, prijal z rúk jeho Preosvietenosti vladyku Juraja, biskupa michalovského, svätú Tajinu kňazstva diakon Mgr. Peter Bzik.

Slávnostnej sv. liturgie, ktorá sa niesla v duchu sviatku sv. Maxima Sandoviča a uloženia jeho sv. ostatkov v Inovciach, sa zúčastnili viacerí kňazi michalovskej eparchie, príbuzní o. Petra a jeho matušky, ako aj veriaci zo širokého okolia.

Ako uviedol vladyka Juraj, táto udalosť bola umocnená tým, že to bolo jedno z jeho prvých sviatení kňaza priamo vo

farnosti, v ktorej bude pôsobiť.

Dôstojnému otcovi Petrovi a jeho rodine želáme veľa Božích milostí na Mnohaja i blahaja lita!

Letný detský tábor „BEZ ROZDIELU II“

V dňoch 11. až 17. augusta 2008 sa v hoteli LIFE na Zemplínskej Širave konal už druhý ročník Letného detského tábora pod názvom „BEZ ROZDIELU II“. Tábor poskytol bezplatný letný prázdninový pobyt pre deti z detských domovov, krízových centier, sirot a polosiroty, deti z neúplných rodín, deti slobodných matiek a detí z rodín nezamestnaných rodičov, ktoré majú sociálne a zdravotné handicap, ako aj platený pobyt pre zdravé deti zo solventných rodín.

Program tábora bol zameraný na prekonanie bariéry medzi týmito dvomi skupinami detí a ich nasmerovanie k pocitu lásky, vzájomného porozumenia a pochopenia, ako aj budovania filantropického a charitatívneho citenia detí a ich rodičov.

Tábora sa zúčastnilo 58 účastníkov, z toho 40 sociálne odkázaných detí, 10 detí zo solventných rodín a 8 vedúcich.

Boli to deti z krízového strediska pri DSS – ANIMA v Michalovciach, deti z Detského domova, ul. Fr. Kubača 7, Michalovce, deti z Detského domova sv. Nikolaja v Medzilaborciach, deti zo sociálne slabých rodín v meste Michalovce a okolí, deti z Pravoslávnej cirkevnej obce v Slovinkách, Strážskom, Spišskej Novej Vsi, Závadke, Poprade a Bardejove.

Program tábora bol bohatý, okrem voľno časových aktivít (tenis, futbal, loptové a spoločenské hry...) sme pre deti zorganizovali aj výletnú plavbu loďou po Zemplínskej Širave. Deti sa takmer každý deň mali možnosť dosýta vyšantiť v bazénoch, ako aj v Zemplínskej Širave. Program bol obohatený aj o veselé námety a hry, ako „Izba baví izbu“, „Zemplínska Širava hľadá Superstar“, „Pyžamová párty“, či „Miss a Mister tábora“. Nechýbala ani veľká športová olympiáda a vedomostný test. Prezreli sme si tiež okolie Zemplínskej Širavy. Deň pred odchodom, v sobotu, sme mali diskotéku. Pretože tábor bol organizovaný cirkevným združením, v programe nechýbala ani modlitba. Vždy ráno, večer, pred jedlom a po jedle, pri každej činnosti, sme sa nezabudli poďakovať Bohu za všetky Jeho dary, ktoré nám mnohokrát nezištne nadeľuje z lásky k nám. V nedeľu, na záver nášho tábora, sme sa zúčastnili v Chráme sv. apoštolom rovných Cyrila a Metoda v Michalovciach svätej liturgie, ktorou sme zavŕšili príjemný týždňový pobyt.

Cieľ tábora - dať možnosť sociálne odkázaným deťom radostne prežiť týždeň zo svojich prázdnin v letnom tábore, ktorý by si ináč nemohli dovoliť, sa naplnil. Aktívne sme spolupracovali aj s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Michalovciach,

ktorý na návrh svojich sociálnych pracovníkov zabezpečoval deti z cieľovej skupiny. Stretli sme sa aj s veľmi dobrou spätnou väzbou zo strany vedúcich sociálnych zariadení, ako aj rodičov zdravotne a sociálne postihnutých detí. Takisto rodičia solventných detí veľmi pozitívne reagovali na takúto možnosť a vyjadrili sa, že tento tábor, tak ako v minulom roku, v pozitívnom zmysle veľmi citovo zapôsobil na ich deti a ich vzťah k handicapovaným ľuďom a okoliu, v ktorom žijú.

Touto cestou by sme sa chceli poďakovať našim sponzorom a podporovateľom. Hlavným donorm bolo mesto Michalovce. Tento projekt sa uskutočnil vďaka grantovému programu Šanca pre váš región Konta Orange, n. f. Nemalou mierou prispeli aj všetci, ktorí venovali svoju assignáciu 2% dane na podporu Filantropie michalovskej pravoslávnej eparchie v Michalovciach.

Zvlášť by sme sa chceli poďakovať aj obci Klokočov, konkrétne pani starostke tejto obce, Monike Hudáčkovej, ktorá sa pričínila o to, aby sa deti v tomto tábore mohli bezplatne okúpať v bazénoch, ktoré má obec v prevádzke v blízkosti hotela, kde sme boli ubytovaní.

Poďakovanie patrí aj Miroslavovi Čverčkovi, prevádzkovateľovi výletnej lode „ZEMPLÍN“, ktorý deťom v tábore zasponzoroval výletnú plavbu a príjemné osvieženie počas horúceho letného dňa. Ďakujeme takisto firme Tlačiareň Svidnícka, spol. s r. o. za sponzorovanie vydania pohľadnice z tábora.

Nakoniec patrí poďakovanie aj majiteľom hotela LIFE - manželom Dudejovým, celému personálu za starostlivosť a ústretovosť počas nášho pobytu, ako aj všetkým vedúcim, ktorí sa bezplatne, nezištne a s láskou venovali deťom v tábore.

Dúfame, že táto naša aktivita osloví aj iných, aby ju nasledovali, aby podporili takýto tábor aj v budúcom roku. Projekt by sme chceli realizovať aj na budúci rok a našim plánom je rozšíriť jeho pôsobnosť na lokalitu celej našej eparchie, t.j. VÚC Košice. Na tento účel by sme chceli zorganizovať aj verejnú zbierku a do činnosti zapojiť väčší počet dobrovoľníkov.

Pre propagáciu tejto akcie sme okrem pohľadnice na našom webe zverejnili fotogalériu z tábora. V lokálnej televízii mesta Michalovce MISTRAL bol odvysielaný aj spravodajský šot z tejto akcie.

jerej Mgr. Michal Džugan, riaditeľ sekretariátu Filantropie MPE v Michalovciach

Chrámovi sviatok v Pravoslávnej cirkevnej obci Hažín

V nedeľu, 7. septembra, si veriaci Pravoslávnej cirkevnej obce Hažín pripomenuli a oslávili chrámový sviatok na počesť Narodenia Presvätej Bohorodičky.

Slávnostnú svätú liturgiu slúžil d.o. Michal Džugan, správca PCO Strážske, spolu so správcom PCO Hažín, d.o. Vasyľom Kuzmykom. Bohoslužby sa okrem Hažínčanov zúčastnili aj veriaci z iných farností. Slávnostnú atmosféru umocnilo zapožičanie a prinesenie ikony s mošćami svätého Maxima Sandoviča, ktorú napísal brat Pavol Kochan. Otcovským slovom sa veriacim prihovoral o. Michal, ktorý poukázal na dôležitosť prijímania a plnenia Božej vôle podľa vzoru Bohorodičky.

Po slávnostnej liturgii sme sa všetci posilnili obcerstvením, ktoré pripravili veriace ženy z Hažína, za čo im srdečne ďakujeme.

matuška Larisa

